

...egy egészségtudatosabb nemzedékért! - Falus András akadémikus az EDUVITAL-ról

Nem szeretjük az orvosságokat, nem szeretjük a kést, fejcsóválva állunk a nem túl fényes egészségügyi mutatók felett... Kritikát fogalmazunk meg, prevenciót szeretnénk. A megelőzéshez azonban számtalan tényező szükséges: megfelelő tudás, és nem utolsósorban elhatározás, motiváció.

Páratlan összefogás indult nemrégiben, mely érint orvosokat, biológusokat, pszichológusokat, lelkeseket, szociológusokat, bioetikusokat, egészségtudományi szakembereket. A cél mindannyiunk egészségtudatosságának növelése, mindemellett az életre hívott EDUVITAL Nonprofit Egészségnevelési Társaság kiemelt figyelmet szentel a jövő nemzedékének megszólítására.

Az EDUVITAL-ról Falus András akadémikust kérdeztük. A Semmelweis Egyetem Genetikai Sejt- és Immunbiológiai Intézetének egyetemi tanára egyike volt az Egészségnevelési Társaság megálmodóinak.



Az EDUVITAL NET megálmodói

"A nemrég elhunyt Kopp Mária és munkatársai hosszú évek óta a társadalom egészségügyi problémáival foglalkoztak: átlagos életkorral, életminőséggel, minden olyan szociálpszichológiai jelenséggel, melyek mindannyiunk hangulatát, egészségi állapotát, életminőségét, életkilátásait meghatározzák. Minket, a molekuláris sejtbiológiához, genetikához, immunológiához közel álló intézetet mindazok a környezeti tényezők érdekeltek, melyek az örökölt genetikai anyagra hatnak. Ezt a területet epigenetikának hívjuk. A két intézet 18 év alatt egymásra talált, mind emberileg, mind szakmailag. Őket érdekelte a mechanizmus, mely során a környezet az örökítő anyagon változásokat hajt végre, bennünket viszont nagyon érdekeltek maguk a környezeti, pszichológiai, szociológiai faktorok, melyek a hagyományosan környezeti hatásként említett táplálkozáson, mozgáson, környezetszennyezésen, fertőzéseken, sérüléseken túl a folyamat inputjai lehetnek. Tavaly jutottunk a gondolatig, hogy mindezt oktatni is lehetne. Gondolkodni kezdtünk egy komplex - és itt valóban a komplexitáson van a hangsúly - egészségnevelési programon."

Egész-ség - egy nagyon jó szó a magyar nyelvben



"Egész-ség - az EDUVITAL sajtótájékoztatójának első perceiben jutott eszembe a szójáték, ami inkább nem is szójáték, hanem egy nagyon jó szó a magyar nyelvben. Csak úgy lehet egy embernek - ezt empirikusan mindannyian tudtuk - a jó érzését biztosítani, ha megfelelően táplálkozik, mozog, a stresszt tudja kezelni, kontaktusai megfelelőek a társadalomban. Rengeteg gyakorlati tapasztalat mutatott arra, hogy ennek óriási jelentősége van. Elképzelésünk lényege, hogy mindazok, akik az egészséggel kapcsolatosan hatással vannak a társadalomra, elsősorban az ifjú társadalomra, óvodás kortól 20 éves korig, azok számára oktatási, nevelési anyagot adjunk. Ez a holisztikus szemléletű tudásanyag foglalja magába az örökölt hajlamosító tényezőktől

kezdve a környezeti hatásokon keresztül a fizikai és mentálhigiénét, mozgást, táplálkozást!"

Eszközrendszerünkben messze többet használunk, mint az előadások

"Módszereink elsősorban edukációs, oktatási jellegűek, melyek három szinten jelentkeznek. Az első szint ismeretterjesztési, erre a TIT teljes mértékben nyitott volt. Rovatunk indult az Élet és Tudományban: kifejezetten gyakorlati kérdéseket tárgyalunk egy-egy oldalban. A második szint a graduális oktatás. A Semmelweis Egyetemen már három alkalommal tartottunk előadásokat, további négy időpont már foglalva van. De a második szint érinti az egyházi iskolákat is, a Pázmány Péter Katolikus Egyetemet, a Károli Gáspár Református Egyetemet és az Evangélikus Hittudományi Egyetemet. A harmadik szint a posztgraduális képzés. Már Budapesten és Debrecenben is jelen vagyunk, az egészségnevelés, mint továbbképzési tantárgy most került akkreditációra.

Eszközrendszerünkben messze többet használunk, mint az előadások. Számos multimédiás anyagot tervezünk, a Magyar Televízió kettős csatornájának igazgatójával nemrégiben egyeztettem bizonyos programjaink behozataláról. A gyermekjogi ombudsman felkérésére elsősorban

óvodapedagógusok felkészítésénél jelenünk meg. Példán keresztül érzékeltve: hogy mit kell kezdeni egy asztmás, egy cukorbeteg vagy egy epilepsziás gyerekkel, erre természetesen már volt tudásanyag, ám ennek fejlesztése edukációs szempontból nagyon fontos. Segítjük az óvodapedagógusok családokon belüli szerepvállalását is, például olyan kérdéskörökben, hogy mit és milyen sorrendben célszerű tenni erőszakra utaló jelek esetén.

Filmeket is tervezünk gyerekgyógyászati, szülőnevelési célból. A filmsorozat néhány perces epizódjai gyermekrendelőkből, nevelési tanácsadókból kerülnek vetítésre. Animációs filmeket is tervezünk kiváló szakemberek segítségével, de fantasztikus mesekönyvek is, melyek képesek óvodások számára átadni egyfajta világlátást, mely életre szóló benyomást jelenthet. Újságíróknak tartottunk a MÚOSZ-ban hat részből álló előadássorozatot genetikáról, epigenetikáról, a gyerekgyógyásztól a szülőket érintő, mit kell tenni, ha a gyermek este belázasodik típusú kérdésektől, egészen a környezetvédelem, például a szemetelés problémájának gyakorlati vonatkozásáig."



Ettől lettem igazán lelkes

"Mindez egy non-profit vállalkozás. Az EDUVITAL NET elnevezésben a NET Nonprofit Egészségnevelési Társaságot jelent. Pályázatokból, támogatásokból szeretnénk ezt a, hála Istennek, most már országos ismertségűvé váló hálózatot fenntartani. A jelenlegi elfoglaltságaim között már első helyen szerepel az EDUVITAL. A teendőimben a nagyon sok segítőn kívül két közvetlen munkatársam van: egy jelenlegi orvostanhallgató hölgy, valamint egy adminisztratív kolleganóm az intézetben. Mindemellett egyetlen emberrel sem találkoztam eddig, aki ne kívánt volna részt venni a munkában, ki-ki természetesen az idejének megfelelően. Én éppen ettől lettem borzasztó lelkes.

Nagy Tímea, kétszeres olimpiai, hatszoros világbajnok párbajtőrívó egy szóra csatlakozott. Sportpszichológiai, gyógypedagógiai ötletek sorozatával látott már el bennünket. Egyre több valóban meggyőző, hiteles, önkéntes jelentkező van. Rendkívül sok csillogó szemű önkéntes javaslatot, segítséget kapunk, például pedagógus vagy szülő szervezetektől. Bizonyos szinten a bőség zavarától is küzdünk, hiszen sok helyre kapunk felkérést előadások megtartására. Nagyon jó szakemberek csatlakoztak hozzánk, kitűnő, jó nevű akademikusok, professzorok. Széles vertikumban tudunk emberekre találni a nagy tapasztalatú nevelési tanácsadótól a cigánytelepeken dolgozó szociális munkásokig, akikkel rendszeresen járjuk a cigányfalvakat és szülői értekezletet tartunk. Már négy ilyen volt, melyeken a mozgás és táplálkozás mellett szó esik például a stresszoldásról. Küldetésünkben elköteleztük magunkat arra is, hogy az oktatási modulok kisebbségi, hátrányos helyzetű társadalmi és etnikai csoportok és a magas kockázatú személyek számára is hozzáférhetőek legyenek."



Éjjel-nappal pályázunk

"Éjjel-nappal pályázunk. Hogy pontosan mondjam, nincs egy vasunk sem. Ettől függetlenül semmiféle adománygyűjtő akciót nem szerveztünk eddig. Balog Zoltán miniszter úr adott jelentős támogatást miniszteri keretéből. Amerikában szervezek egy road-showt, ahol megkeresem a magyar-amerikai orvos, biológus szakembereket, és igen, pénzt fogok kérni erre a célra. Az ötletet egyébként nem én találtam ki, ők kérdezték, hogy miért nem csináljuk így. A mai világban nehéz pénzhez jutni. A Kopp-Skrabski díjhoz egy gyógyszer cég adta a legjelentősebb hozzájárulást. Az általunk alapított Kopp-Skrabski díj keretében 2000 eurót adunk át a

független zsűri által kiválasztandó nevelőnőnek, pedagógusnak, lelkésznek, házi orvosnak, újságírónak vagy szociális munkásnak. Fantasztikus, hogy az Uránia Nemzeti Filmszínház vezetője felajánlotta a helyszínt a díjátadó megrendezésére."

Csatlakozni a folyamatba

"Mit tehet valaki, ha csatlakozni szeretne a folyamatba? Azon a fórumon, ahol dolgozik, nyit a kommunikációra. A Magyar Nemzetben megjelent nemrég Magyarország egészségi állapotáról egy kis cikkünk. A Népszabadságban ugyancsak nyitottak felénk. A rádiókban műsoridőt kaptunk, a honlapunkon (www.eduvital.net) megjelentetünk utalásokat, mi ugyancsak jelen vagyunk más honlapokon.

A nyitottsággal mindenféle presztízs ügyet figyelmen kívül hagyva szeretnénk dolgozni. Az sem érdekel, ha egy akcióban nem vagyunk főszereplők. Valóban az ügy fontossága az elsődleges. Hiszek abban, hogy ez egy jó kezdeményezés az oktatás-, az egészség-, és a szociálpolitika szempontjából egyaránt.. Hogy milyen lesz a gyerekeink, az unokáink világa, azt hiszem, mindenkinek jól felfogott érdeke."